
‘Bescherm publieke ambtsdragers; de koning zeker’

*Door mr. drs. Pieter Verhoeve,
voorzitter Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen*

D66 wil majesteitsschennis uit het wetboek van strafrecht halen. Onverstandig, zo vindt Pieter Verhoeve, voorzitter van de Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen. ‘Respecteer nu juist publieke ambtsdragers.’

‘De Koning is steeds meer een ‘Bekende Nederlander’ geworden’. Volgens verschillende politieke partijen hoeft hij niet bijzonder beschermd te worden tegen belediging. Sterker nog, straf op majesteitsschennis heeft ‘ernstige gevolgen’ voor de vrijheid van meningsuiting. Aldus de Memorie van Toelichting van het initiatiefwetsvoorstel D66-kamerlid Verhoeven. De partijsite: ‘Waarom moet het beledigen van de Koning anders beoordeeld worden dan belediging van alle andere Nederlanders?’

Unieke positie

De Oranjabond is verwonderd over het voorstel. De koning is immers meer dan een BN’er. De leden van het Koninklijk Huis zijn de enige burgers in dit land die potentiële staatshoofden zijn. Vrijheid van meningsuiting hebben ze evenmin, omdat de ministers verantwoordelijk zijn voor hun gedrag. Het koningschap zelf ‘is een functie waar geen mens om vragen zou’, sprak Beatrix destijds bij haar inhuldiging. De aanname dat de koning niet meer is dan een gemiddelde burger, is simpelweg onjuist. Hun wieg of huwelijk bepaalde hun toekomst.

Geen probleem

Bovendien: voor welk probleem vormt dit wetsvoorstel een oplossing? In Nederland is er alle ruimte voor allerlei – grove – opmerkingen jegens het Koninklijk Huis. Zo werd de onsmakelijke uitspraak ‘Fuck de koning’ van activist Al-Jaberi in 2015 door het OM niet vervolgd. Weekblad Privé kopt anno 2018 ongehinderd de tekst: ‘Feestbeest Maxima is terug’. Uitspraken die gemiddelde burgers ook niet tegen hun kapper doen. Feitelijk is er geen probleem. In de afgelopen decennia heeft het wetsartikel maar een aantal keer tot veroordeling geleid. Tussen 2000 en 2012 bijvoorbeeld, nog niet eens eenmaal per jaar. En: republikeinse demonstranten krijgen doorgaans alle ruimte én bescherming. Het wetsvoorstel lijkt daarom vooral ‘Prinzipienreiteri’. De Raad van State reageerde onderkoeld: ‘De Afdeling... is van oordeel dat het voorstel... te ver doorschiet.

Gezond taalgebruik

Sterker nog, verruwing van het taalgebruik komt alom voor. Is dat niet het probleem? Denk aan de reaguurders op social media. Of aso-gedrag jegens de uniformberoepen wanneer ze hun werk op straat doen. Is niet tijd juist op te komen voor mensen die werkzaam zijn in het publieke domein?

Zijne Majesteit verschaft vanwege zijn historische statuus, royale netwerk en langjarige opleiding de regering van ons koninkrijk wereldwijd kleur, allure en continuïteit. Vanwege zijn onpartijdige positie ontmoet hij en verbindt hij alle lagen van de bevolking. De Raad van State: ‘Juist in een tijd waarin visies ... uiteenlopen, worden gemeenschappelijk beleefde waarden en normen belangrijker.’ De Oranjabond is er trots op hoe onze koning op een eigentijdse en gedragen manier invulling geeft aan zijn ambt. Daar past geen ongebreideld recht op beledigen bij.

Stootje

Het wetsvoorstel gaat nog verder. De verhoogde straf die daders nu nog kunnen krijgen na het belachelijk maken van ambulance-medewerkers, NS-conducteurs en gemeenteraadsleden staat ook op het punt te verdwijnen. Alles onder het mom dat deze beambten volgens Verhoeven ‘tegen een stootje moeten kunnen.’

Zo werkt dat niet. Publieke ambtsdragers staan vol in de wind om het algemeen belang te dienen. Robuust en vol overtuiging. In een snel opgewonden samenleving vangen vooral zij de eerste klappen op. Maak ze dan niet tot weerloze schuurpaal voor maatschappelijk ongenoegen, maar bescherm de ‘street-level-bureaucrats’. Er is al ondermijning en vuilsprekerij genoeg. Bij een gezond maatschappelijk debat, hoort gezond taalgebruik.

Patijnlaan

Tot slot dit. Nu kan het OM, zonder klacht van de koning zelf, tot vervolging van majesteitsschennis overgaan. Niet zonder reden, omdat zijn handelen gebonden is door de ministeriële verantwoordelijkheid. Ook dit zou volgens het wetsvoorstel moeten verdwijnen. Doe dat niet. Laat het aan de rechtsgeleerden wat er wel of niet betamelijk is. Het is toch niet de bedoeling dat koning Willem-Alexander voortaan zelf een afspraak maakt op het politiebureau aan de Haagse Patijnlaan om aangifte te doen tegen laster of smaad?
